

Regiobosbeheer onder de loep

AMERONGEN/LEERSUM De Vereniging voor Dorp en Natuur Amerongen-Leersum hield op vrijdag 22 maart in SCC De Binder een informatie-avond over de manier waarop de bossen in de regio momenteel worden beheerd door Staatsbosbeheer. Dit als gevolg van de maatschappelijke onrust hierover in beide dorpen, en [naar aanleiding van de recente kritiek in deze krant, die landelijk weerklink vond](#).

Acte de présence gaven Frits van Beusekom, oud-directeur van Staatsbosbeheer (SBB) en criticaster van het huidige bosbeheer door SBB, en Harrie Hekhuis, afdelingshoofd Beheer en Productie van SBB en als zodanig verantwoordelijk voor het landelijke beleid en kennisontwikkeling. Onder het publiek van 130 personen waren leden van de Utrechtse Provinciale Staten en de gemeenteraad aanwezig. Daarnaast waren er bos- en bomendeskundigen van naam op de avond afgekomen, zoals Jaap Kuper, Simon Klingen en J'ørn Copijn.

In de aankondiging van de bijeenkomst stond dat beide deskundigen de degen zouden kruisen, maar op de avond zelf was daarvan geen sprake. Na een inleiding door René Munsters, oud-voorzitter van Dorp en Natuur, kregen beide sprekers de gelegenheid hun visie op bosbeheer, verschillende typen bos en hun ecosystemen toe te lichten. Bekende stof voor het grootste deel. Vervolgens zette Van Beusekom zijn kritiek uiteen met behulp van foto's en satellietbeelden van plekken in Nederland, waar het zijn inziens niet goed gaat met het bos. De focus lag daarbij op de negatieve klimaateffecten van het vele kappen, de bodembewerking en het verbranden van biomassa. Denk daarbij aan het groeiend aantal biomassacentrales, het gebruik van stamhout voor biomassa en beelden van de vermindering van bosareaal. Ook de maatschappelijke en macro-economische functies van het bos nam hij mee, zoals recreatie, gezondheidseffecten, waardestijging van vastgoed en de omzet van de toeristische sector.

TE MOOI Hekhuis pareerde dat de bossen volgens onafhankelijke cijfers steeds structuurrijker en gemengder zijn, dat er door SBB altijd minder gekapt wordt dan er jaarlijks bijgroeit, en dat de soortenrijkdom qua fauna in hun bossen toeneemt. Van Beusekom: „Er is dus eigenlijk geen probleem volgens Hekhuis. Zijn verhaal is mijns inziens te mooi om waar te zijn. Jammer dat ik zijn feestje nu ga bederven. Het is ook een beetje 'not done' om je zo uit te spreken tegen je voormalig werkgever. Toch móét ik het doen, en de vele respons uit het land voelt daarbij als een steun in de rug." Het tweede deel van Hekhuis presentatie werd onderbroken door Caro van den Berg, de Leersumse die vorig jaar met ingezonden brieven in diverse media sterk ageerde tegen SBB: „Ik zou willen dat Staatsbosbeheer eens met ons in discussie gaat. U overtuigt ons niet met uw cijfers. Wij lopen hier dagelijks in het bos, en wij zien dat het er hier heel anders aan toe gaat dan een paar jaar geleden. En wij zijn zo niet dom dat wij niet weten dat dood hout goed is voor het ecosysteem, maar de mate waarin dit er sinds de grootschalige kap van vorig jaar ligt, gaat nergens meer over."

NOOIT GOED De feiten en cijfers die Hekhuis presenteerde stamden voor een deel van voor 2012, terwijl de kritiek de periode daarna behelst. Hij gaf toe dat met name op de Amerongse Berg fouten zijn gemaakt qua grootte van de kapvlakten, en dat SBB dit als lerende organisatie niet meer doet. Jaap Kuper, voormalig rentmeester van de Kroon- domeinen, repliceerde vanuit de zaal: „Dan kappen jullie kleinere oppervlakten, maar twee keer zoveel. Dezelfde hoeveelheid

hout moet immers uit het bos gehaald worden. Stop er gewoon mee. De CO2 die hiermee gemobiliseerd wordt, is enorm slecht voor het klimaat." Volgens Hekhuis was bodembewerking, terreinvoorbereiding of klepelen voor een deel nu eenmaal noodzakelijk: „Maar als 's lands grootste bosbeheerder worden we door de kat of de hond gebeten. We kunnen het nooit goed doen: de een wil meer MTB-routes, de ander wil rust." De FSC-certificering die SBB sinds 1998 heeft, zou de organisatie volgens Hekhuis niet krijgen als deze haar werk niet goed zou doen. Niemand van de experts in de zaal herinnerde hem eraan dat het FSC-keurmerk internationaal onder vuur ligt vanwege mogelijke belangenverstrengeling tussen bosbouwers en certificeerders. Terwijl de consument steeds beter bekend is met het FSC-keurmerk, rijst ondertussen de vraag of het ook goed gaat met de bossen.

GEEN DISCUSSIE De opzet van de avond, met afzonderlijke spreektijd voor de opponenten, deed de inhoud geen goed. Er was geen directe discussie waarin de sprekers meteen terug konden komen op elkaars standpunten. Hierdoor werd door Hekhuis voorbijgegaan aan verschillende punten van kritiek van Van Beusekom. Ook liet hij meermaals een bosprominent in de zaal voor hem antwoorden door hem zijn microfoon te geven, zoals Jasper Kuiper of Simon Klingens. Deze laatste haalde fel uit naar Van Beusekom: „Ik heb zelden een oud-directeur zulke merkwaardige dingen horen zeggen. U moet echt even wat basiskennis opdoen. U vertelt een heleboel dingen waar geen bal van klopt." Dat terwijl Klingens boekje met zijn twaalf boslessen, dat hij vrijdag nog promoveerde, op hoofdlijnen overeen lijkt te stemmen met Van Beusekoms visie op bosbeheer.

PUBLIEKSVRAGEN Na de presentaties mocht het publiek van zich laten horen. De hoge opkomst en de vele vragen getuigden van grote betrokkenheid en bezorgdheid onder inwoners. Daniël Kuyper van de lokale Partij voor de Dieren stortte een zakje ijzer, plastic en andere materialen leeg op het Bindertoneel: „Dit heb ik maandag gevonden op een plek op het Leersumse Veld waar ik graag wandel. Waar eerst een smal paadje lag, was nu een nieuw breed pad vol vervuild puin. Ik heb echt geen moeite hoeven doen om dit op te rapen." Hekhuis antwoordde dat dit niet had mogen gebeuren. Het probleem van het gebruik van vervuild puin is de afgelopen jaren echter al meermalen door inwoners bij SBB gemeld over paden in Amerongen, Leersum en Austerlitz.

SAMEN Door de diversiteit aan onderwerpen ging het bij de publieksvragen eveneens niet de diepte in. Ook de aanwezige experts konden hun deskundige ei moeilijk kwijt door de korte spreektijden. Maar de tendens was duidelijk; alle vragen waren gericht aan Harrie Hekhuis, die tot twee keer toe meldde dat Frits van Beusekom ook nog aanwezig was. Patrick Greeven, bosbouwer uit Zeist, deed een poging tot verbinding: „Ik dacht dat er sinds de jaren zeventig consensus heerste, dat we het bosecosysteem als basis zouden nemen, welke functie een bos ook vervult. Ik had dan ook nooit gedacht dat kaalkap ooit nog weer zijn herintrede zou doen. Maar - iedereen die hier zit heeft het bos in het hart. Waarom kunnen we niet samen de dialoog aangaan, constructief samenwerken, in plaats van tegen over elkaar staan?" Jasper Kuipers, het net aangetreden nieuwe hoofd Staatsbosbeheer Utrecht, haakte daar op aan met de belofte een soort klankbordgroep in te stellen: „Ik wil graag weten waarom u als gebruikers vindt, dat wij niet luisteren. U bent eigenlijk de eigenaars van het bos." Met deze belofte op zak keerden de bezoekers huiswaarts.